

Kapitalister og Banker, for Landmandsbankstiftere — om Forlæbelse; jeg mente blot Landmandsbanker. For dem kan der maasse være nogen Fordel ved at skaffe sig et saadant større Klientel, som deraf kan opstaa; men jeg kan ikke indse, at det kan være til Gavn for dem, der selv skulle udrede Tiendeafgiften. Søvrigt er der en Oplysning, som jeg maasse turde udbede mig enten af de ærede Forslagsstillere eller af den ærede Minister, skjøndt denne vel ikke er ansvarlig for, hvorledes dette Lovforslag er at forstaa. § 8 viser, paa hvilken Maade Tiendeieren kan faae sin Ret godtgjort, nemlig med Statsobligationer efter en vis forudstiftet Beregning; disse Obligationer skulle leveres af Statskassen, af Finantserne, og disse indtræde da i Tiendeierens Rettigheder. Jeg vil nu gjerne vide, om de Obligationer, der saaledes leveres, nogenstunde kunne opsiges til Udbetaling af vedkommende Tiendeydere, eller om det blot er Renten af dem, man kan fordrø? (Gad: Vedkommende kan sælge dem til en Andet, hvis han vil, naar den Tid er kommen.) Men kan Staten, naar den er bleven Eier af disse Obligationer, hvormed den har tilkjøbt sig de Rettigheder, som Tiendeieren havde, nogenstunde fordrø Kapitalen hos den, der har ydet Tienden, eller kan den blot fordrø Renten? (Gad: Kun Renten.) Ja jeg tænkte dog nok, at der var saamegen Billighed tilstede; men det forekommer mig da, at det aldeles udtryffeligt maa udtales i Loven. (Gad: Det staar der.) Nei, det kan være, at det, naar man kommer til at gennemlede disse Ytringer, ligger deri som saa meget Andet. Den ærede Minister paapegede ogsaa iqaar visse Bestemmelser, som han saabede, og om hvilke de ærede Forslagsstillere sagde, at de stode i Loven. Det staar der ialtfald kun implicite, men ikke udtryffeligt, hvilket jeg vilde fordrø, naar jeg skulde give min Stemme til denne Lov, hvad naturligtvis aldrig skal ske. Jeg vil tilraade Enhver, der ikke vil føre det jordbesiddende Del af Befolkningen ind i uanselige Forhold, at de, før de give Lovforslaget deres

Stemme, sørge for, at der med den største Klarhed kommer til at staa, at Kapitalen bliver aldeles uopffigelig, ligesom Tiendebeholdningen stadig har været. Søvrigt kan jeg ikke engang indrømme, det er rigtigt, at man tvinger Private, der have kontraheret om, hvorledes Tienden skal være afløst, til, hvor den nu er fastsat i Korn, at fastsætte den i Penge, thi man maa lægge Mærke til, hvad den ærede Minister iqaar fremhævede, at der ligesaa godt kan komme en Tid, da det er fordelagtigere for den, der skal betale, at betale i Korn, som det Mudsatte kan være Tilfældet. (Gad: Der hviler ingen Tvang paa Noget.) Forsaavidt en Mand selv begjærer sin Tiende afløst, tvinges han ikke, men forsaaavidt han ved Tiendeierens Foranstaltning tvinges til at betale Rente af Obligationen, dersom han bliver tvungen dertil (Gad: Men det bliver han ikke.), gjøres der ved et Indgreb i private Kontrakter, som er unødvendigt, og som jeg finder er urigtigt. Det er en anden Sag, hvis denne Lov skal forstaaes saaledes, at Staten, uagtet en Tiendeier har ladet sin Tienderet afløse af den ved Obligationer, dog ikke skal kunne fordrø Andet end den Betaling, som ved privat Kontrakt tidligere er fastsat at skulle ydes af Tiendeyderen. Hvis han, saafremt han tidligere skulde yde 3 Edr. Korn om Aaret, kan fordrø at vedblive med denne Ydelse, kan jeg forstaa, at der ingen Tvang er, men det er Noget, som aldeles ikke er klart af dette Lovforslag, saaledes som det foreligger. Saadanne Love maa være til den yderste Grad klare for ikke at føre Befolkningen bag Lyset (Vilje: Det bør alle være.); ja, men isærdelesheden de Forslag, som kunne komme til at ryste Folks Belfærd. Efter Alt, hvad der har været yttret om Sagen, og navnlig naar man kan faae det Punkt, som jeg nu har omtalt og stillet som Spørgsmaal til de ærede Forslagsstillere, noget mere klaret, vil jeg for Diebliffet ikke opholde det ærede Thing længere, men blot erklære, at jeg stemmer imod denne Lov, fordi jeg tror, at